

t o.a. zóó: de
and brood en
lod den Vader
ekt (hij neemt
; 6, het is een
w.z. de dank-
God, dien Al-
s doodgewoon
ne, zelfs Rouet
, 427, R. d. J.
de menschen:
d. Amen, zegt
De roomschen
woordje „fiat”,
van zijn brie-
mij geslede
soms Maria's
zijn soms haar
oud op; Maria
uwens wél af-
aria's lichaam,
gunnen, en ze
t hun „larve”
nt het op neer.
sgt: deze spijze
wel, dan is dat
et bij ons ook

roomsche luren
eerst genoopt
egging, en dan
dit door eucha-
charistie), dan
dat graag, och
taal dat woord
spijze de dank-
Dan blijft men
„dankzegging-
terecht — niet
-beker, Eulogie

lan ook, dat de
ucharisties „op-
at die voorgaan-
ndt?
aan Calvijn-cor-
teerde opleiding
staat, plus dan,
twat aangevuld
pt een goedbe-
uit op het ver-
K. S.

aol?

ar ziet bij Jus-
ou. Hij vertaalt
in uitgaat. „Op
dat brood, die
ook dat water
zijn veranderd
water???) van
ik, doch volgens

lang nagedacht,
tos, d.w.z. Gods
„van hem uit”.
Logos van God
die is niet eens
God uit, bij elk
nus dat meent?

deze opvatting
d, de „Hij”, niet

naar goeien. Di
en Logos”, doch:
l zeggen: het is
door het woord
al van Mattheus
Voord-van-gebed.

voedsel (brood,
ent niet: het is
ar het is object
laikt, heel plech-
a).
nkzeggend geze-
dienst zeggen.
eoloog vertellen,
beweerden, dat

van Justinus dus
an een „parool”;
i de liturgie, die
angenneming het
bedsvoord is de
len zin van „won-
óók al van het
n), dat geëucha-
lebben we ook al
oals in Kana (de

rtig. Migne gaat
het bedoelde zin-
soon), maar een
blom 345) spreekt
charistie; en het
maken heeft met

(28, 46) wordt
és” veranderd in
haar maakt. De-
en keer aangege-
gaanden anderen
besproken citaat
M.S.G. XLIX, 380:

avondmaal of zoo iets; maar wel met een dankzegging.
laat ons zeggen, voor een doktersdrankje, een portie ha-
vermout. Van consecratie, op z'n roomsch, geen spoor.

Het werkwoord eucharistieeren (passief) komt óók voor
in 2 Cor. 1:11; daar werd een aan Paulus bewezen gunst
eveneens een object van dankzegging. Maar die „gunst”
(charisma) werd helemaal niet van wezen veranderd.
Ook Windisch, Komm. 2 Cor., verwijst op deze plaats
naar Justinus, en dan juist naar 't niet bedoelde gedeelte
(Apol. 1, 65).

En als dr Dankbaar zich beroept op het feit, dat vol-
gens Justinus die spijze (brood, water, wijn), nadat ze
in de plechtige dankzegging op de verkondiging van den
dood des Heeren betrokken is, ons gaat voeden „kata
metabolén”, dan moet hij niet te gauw, met de roomschen,
die twee grieksche woorden vertalen met: door verande-
ring (per mutationem, Migne, Rouët de J. etc.). Alsof
brood en wijn slechts door verandering (in wezen) ons
konden voeden! Neen, Justinus bedoelt alleen maar dit:
omdat de vleeschwording van Christus geschied is door
een woord, een parool, een goddelijk bevel van Boven,
daardoor kon die vleeschgeworden Heiland zulk vleesch
en bloed hebben, dat er was terwille van onze behoudenis
(huper sootérías hémou). En zóó kon het ook gebeuren,
dat, toen Hijzelf met zijn eigen bevel, zijn eigen parool
of machtswoord, van dat brood en dien wijn in de opper-
zaal zeide: dat is mijn lichaam, dat is mijn bloed, tenge-
volg van dit machtig parool deze in zijn dankzegging
opgenomen spijze zijn lichaam en bloed zijn. Justinus zegt
niet, dat dat brood en die wijn aan die tafel in de opper-
zaal destijds in vleesch en bloed veranderd zijn, doch al-
leen maar dat ze zijn vleesch en bloed nu „waren”. Hij

De kwestie van het evangelisten-ambt (VII)

§ 4. DE AMBTSTAAT VAN DEN „EVANGELIST”.

A. Nadat wij mochten constateeren, dat „evangelist”
een technische ambtsterm is, komen we tot de
ambtstaak van dien bijzonderen ambtsdrager.
Daarbij letten we weer op Philippus, Timotheus en
ook Titus.

Hun werk is het prediken van Christus, van
het Evangelie (Hand. 8:5, 35; 1 Tim. 4:13; 2 Tim.
4:2; Titus 2:15; 3:8); het leeren (1 Tim. 4:11,
13; 6:2; 2 Tim. 4:2); volharden in de leer
(1 Tim. 4:16); het toezien op de leer (1 Tim.
4:16); bevelen (1 Tim. 1:3; 4:11; 5:7; 6:17);
vermanen (1 Tim. 4:13; 5:1; 6:2; 2 Tim. 4:2;
Titus 2:6; 2:15; 3:1); de handen opleggen
(1 Tim. 5:22); onderlingen aanstellen
(Titus 1:5); het gehoorde aan bekwaame
menschen toebetrouwen, opdat die an-
deren leeren (2 Tim. 2:2); bestraffen (1
Tim. 5:20; 2 Tim. 4:2; Titus 1:13; 2:15); dwaal-
leer en dwaalleeraars tegenstaan (1
Tim. 1:4; 4:7; 6:20, 21; Titus 1:14; 3:9);
wederleggen (2 Tim. 4:2); derhalve tucht
oefenen over „leer en leven” van de leden en de
b.j.z. ambtsdragers; het weduwenwerk
regelen (1 Tim. 5:7 v.v.); de werkelijke
weduwen verzorgen overeenkomstig het 5e ge-
bed (1 Tim. 5:3); zoo onderhouden wat
Paulus gebiedt (1 Tim. 5:21; 6:14); zelf
voorbeeld voor allen zijn (1 Tim. 4:12; Titus
2:7). Dat is het pand bewaren (1 Tim. 6:20;
2 Tim. 1:14; het pand is het zuivere en volle Evan-
gelie met zijn eischen van waarheid en heilichheid, en
de bediening van dat Evangelie), waarvoor men des-
noods lijden moet (2 Tim. 1:8; 4:2). En de gave
(het charisma; de bekwaamende, geschonken genade-
gave) niet veronachtzamen (1 Tim. 4:14) doch aan-
walkeren (2 Tim. 1:6). Dat is „evangelisten-
werk” doen (2 Tim. 4:5) en die ambtsbedie-
ning („diakonia”) moet men geheel vervullen (2
Tim. 4:5).

B. Wat Philippus betreft worden in de minder-
heidsnota van Ds v. d. Waal enkele opmerkingen ge-
maakt, welke aandacht vragen.

Opgemerkt wordt, dat deze „evangelist” volgens
Hand. 8 niet arbeide onder de heidenen doch onder
de Samaritanen en ook een proseliet het Woord uit-
legde (de ethiopische eunuch). Deze opmerking boet
in waarde heel sterk in, als we bedenken, gelijk reeds
werd aangetoond, dat volgens het zedingsbevel in
Lucas 24:47 ook de arbeid onder Joden, Jodengenooten
en Samaritanen tot het „zendingswerk” is te rekenen.
Vandaar dat op grond van Hand. 8:5 v.v. moet aan-
genomen worden, dat Philippus „gemeentestich-
tenden arbeid” verrichtte, wat Hand. 9:31 bevestigt.

Een volgende opmerking is, dat de arbeid van Phi-
lippus wel kort geweest is, naar den indruk van Hand.
8, en dat hij zich blijvend te Caesarea heeft gevestigd;
uit niets blijkt, dat hij een blijvend ambt als „evan-
gelist” of zending heeft vervuld.

In verband met deze opmerking is het goed op het
verband van Hand. 8:5 te letten. We lezen eerst, in
vs 4, dat uit Jeruzalem verdreven en gevluchte chris-
tenen overal in Judea en Samaria het Woord verkon-
digen. Dat geschiedt in het ambt der geloovigen, ver-
gelijk ook 11:19, waar wordt opgemerkt, dat „de ver-
strooiden” alleen tot de Joden het Woord spraken.
Daarom is het opmerkelijk, dat Philippus tot de
Samaritanen gaat (Hand. 8:5) en Petrus tot
een heiden (Hand. 10). Zoodat we mogen zeggen,
dat om minstens twee redenen Philippus' arbeid naar
voren komt: hij gaat in onderscheiding van die in
Hand. 8:4 niet in het ambt der geloovigen doch als
„evangelist” (21:8) en in onderscheiding van „de ver-

gaat niet verder dan Christus' eigen woord: dit is mijn
lichaam, dit is mijn bloed. Dat was geen tooverkunst
(verandering in iets anders), doch een machtswoord, dat
gewoon vleesch en bloed ons geestelijk voedt, wat het
anders met geen mogelijkheid zouden kunnen.

Het is dus ongeveer hetzelfde als verleden week
Chrysostomus beweerde. K. S.

Proceskosten studentencorps

Namens een familie te U. werd, na verzending van
vorige copie, allereerst bij mij aan huis gebracht de som
van f 10,— voor het bekende doel. Na den avonddienst
te Schiebroek—H'berg-C. werd me in de consistoriekamer
op 19 Nov. j.l. f 2,50 overhandigd; en nog dienzelfden
avond door een N. N. een enveloppe met f 10,—.

Per giro mocht ik voorts ontvangen van J. O. te H.
f 5,—; P. v. G. te M. f 2,50; mevr. R. S.-v. d. V. te B.
f 10,—; Geref. Kerk van Ureterp f 7,80; C. B. te A f 1,—;
meij. W. J. V. te R. f 2,50.

Ziezo, dat is in één week — we sluiten op Vrijdag-
avond af — f 121,30. De lijst is weer leuk; de week is
weer warm.

Verleden week stonden we op f 219,46. Met de aanwinst
van deze week staan we dus op Vrijdagavond voor de
derde reeks op f 340,76.

De vraag is weer vroed: U denkt er nog eens aan?
Op bijljet: proceskosten studentencorps. En mijn giro-
nummer 127278.

Dankbaar, als steeds: UW K. SCHILDER.

ZENDING EN EVANGELISATIE

strooiden” niet maar tot de Joden doch tot de Sama-
ritanen.

En tenslotte; we weten niet, of Philippus in Caesarea
het „evangelisten”-ambt nog uitrustte, toen Paulus
daar kwam (Hand. 21:8), dan wel of alleen met terug-
slag op Hand. 8 die ambtsnaam wordt vermeld, en
hij in Caesarea een ambt in de gemeente bediende, of
ook wegens ouderdom of anderszins tot werkloosheid
was gedoemd. M.a.w. het ontbreken van gegevens laat
niet toe tot iets ook maar te concludeeren. Dan mag
ook de minderheidsnota daarop geen accent leggen en
evenmin daaruit een argument tegen een (blijvend)
„evangelisten”-ambt ameden.

Als ook wordt opgemerkt, dat „evangelist” kan aan-
duiden hem, die de (nog niet geschreven) stof der
overlevering doorgeeft, door de arameesche traditie in
het grieksche weer te geven (wat via Gehr. Huls is
ontleend aan Prof. de Zwaan, gelijk wij reeds eerder
aanduiden), en het veel beteekent, dat Lucas, den
Evangelie-schrijver Philippus aldus benoemt, dan
deze stellig een der voornaamste „bronnen” is geweest
voor Lucas zelf wat de levering van stof betreft, dan
worden op deze wijze wel bepaalde gedachten gewekt
doch ze kunnen niet gelden als argumentatie voor het
doel, dat de minderheidsnota ermee wil bereiken. Want
ten onrechte wordt door den schrijver van deze nota
onderscheiden tusschen „evangelist” in de alge-
meene beteekenis van evangelie-verkon-
digen en „evangelist” in de bijzondere betekee-
nis van doorgeven van de arameesche overlevering
door vertolking in het Grieksch. Want hier is geen
onderscheiding in „algemeen” en „bijzonder” te maken
en zeker niet de gedachte aan een zekere tegenstelling
te wekken: alle prediking, en niet alleen die van de
„evangelisten”, was het mondeling doorgeven van de
evangelische stof; aangenomen dat die stof onder de
Joden-christenen in het Arameesch werd overgeleverd
en gememoriseerd, dan was de vertaling uit het Ara-
meesch in het Grieksch voor uitsluitend Grieks-
sprekende en Grieks-verstaande hoorders alleen
maar de wijze van doorgeven en niet het doel;
het doel van de prediking was gelijk Hand. 8:5 uit-
drukkelijk vermeldt: Christus verkondigen.
Vandaar dat „het doorgeven van de arameesche stof
in het Grieksch” beslist geen doel van den „evangelist”
kan zijn geweest, en dat in tegenstelling met een an-
der doel, n.l. het Evangelie verkondigen. De „evange-
list” was geen „vertaler”, „tolk” zonder meer, maar:
„prediker”, wat méér is dan „vertaler” of „tolk”; hij
is krachtens het in Hand. 8 gebezigde woord een „ké-
ruks”, een heraut, evenals de apostelen, 1 Tim. 2:7
(waar Paulus ook dat woord met betrekking tot „di-
zelf gebruikte), welk woord nogal verschilt van „(di-)
hermeneutes” (1 Kor. 14:28; vertolker, vertaler).
Derhalve: de „evangelist” vertaalde om te predi-
ken.

De verwijzing in de minderheidsnota naar Jer. 20:15,
waar de Septuaginta (de Grieksche vertaling van het
O.T.) „evangeliseeren” heeft, en waaraan wordt toe-
gevoegd, dat het ambt van Hilkia priester was en het
„evangeliseeren” (het overbrengen van een goede
boodschap) een incidentele werkzaamheid, kan niet
gelden als argument tegen het „evangelisten”-ambt,
daar blijkens Hand. 8:5 en andere plaatsen (b.v. 2
Tim. 4:2, waar ook het woord „kérussein”, heraut-
zijn, voorkomt) juist het prediken niet maar een in-
cidenteel (= bij geval bijkomend) doch een wezen-
lijk bestanddeel van dat „evangelist”-zijn is. Wij
stemmen gaarne in met de opmerking van de minder-
heidsnota, dat we voorzichtig moeten zijn om uit Hand.
21:8 te besluiten tot de erkenning van een afzonder-
lijk „evangelisten”-ambt voor de zending onder de he-
idenen. Doch we willen er ook op letten, dat het woord
„evangelist” als bijstelling bij Philippus in Hand. 21:8,

hetzij geheel hetzij gedeeltelijk terugwijzend op Hand.
8:5 en 35, in elk geval aanwijst, dat tot de taak van
zulk een „evangelist” behoort het prediken van Jezus,
van Christus, van het Evangelie, en op iets apart
wijst, in onderscheiding van de verkondiging van Chris-
tus in „het ambt der geloovigen”, Hand. 8:4, 5.

J. FRANCKE.

Boekbespreking

G. van Bokhorst: „Een veelbewogen
jaar”. Uitg. Bosch & Keuning N.V.,
Baarn.

Het goede jongensboek levert den auteur heel wat
zwarigheden op. Het moet boeiend zijn, dus vol ge-
beurtenissen; het mag niet te preekig zijn, maar moet
toch een behoorlijke strekking bevatten. Daar het goe-
de evenwicht tusschen te bewaren, is een niet gemak-
kelijke taak. Wat zijn er niet een massa jongensboeken,
waarin het boeiende gezocht wordt in het beschrijven
van de dozzinnigste avonturen — waartegenover wel
weer andere staan die te brave-Hendrikachtig zijn om
de jeugd te palken.

Het komt me voor, dat van Bokhorst wel goed ge-
slaagd is. Zijn taal is nog wat groote-menschenachtig
en het zwaartepunt ligt misschien iets te ver naar den
kant der deugdzaamheid, het geheel is toch een boek
dat jongens van 11—14 jaar met genoegen zullen lezen
en dat men hun gerust in handen kan geven. Er
spreekt een goede Christelijke geest uit.

De ontwikkelingsgang is psychologisch goed. Een
jongen die zich zelf erg voelt en om een goede daad
te veel over het paard getild wordt, schrikt voor zich
zelf terug, als hij de gevolgen van een onbedachtzaam
bravourestukje moet bezuren. Dat alles goed afloopt
spreekt vanzelf, dat kan haast niet anders in zoo'n
boek. Het komt er slechts op aan, hoe de schrijver
zijn gegeven uitwerkt. En dat is hier goed, ethisch en
technisch.

Groningen.

H. S.

D. van der Stoep: „Charlentie en ik”.
Uitg. Bosch & Keuning, Baarn.

De kleine burgerman, met al zijn goede eigenschappen
— en dat zijn er gelukkig nog vele — en zijn vele
kleine ondeugden, waarvan een beetje eigengerechtig-
heid niet de minste is, heeft zijn teekenaar gevonden
in Van der Stoep. Beschrijven doet de auteur niet, hij
zet zijn menschen zoo voor u neer, zooals ze zijn,
heelemaal niet opgepoetst, ondanks de ietwat betwete-
rige toon van de hoofdfiguur. Dit hangt samen met
den ik-stijl, waarin zijn boeken geschreven zijn, mis-
schien een noodzakelijk kwaad.

In „Daatje en ik” en „Laterveer” waren oudere
burgerlui aan het woord, menschen met ervaring. Hier
vormen de titelpersonages een jonggehuwd stel, nog al
groen — gelukkig —, maar haast even eigengereid als
hun oudere collega's. Zoo is er veel overeenkomst, be-
paaldelijk in den stijl, tusschen de burger-„romans”
van Van der Stoep. Maar toch zijn ze niet uniform.
Deze jeugdiger generatie wordt met dezelfde warme
humor geobserveerd, die de andere boeken zoo sym-
pathiek maakte. Gebeurtenissen van alle-dag, die toch
niet alledaagach blijken, omdat zij van boven af be-
licht zijn. Dit is het verschil dat er is tusschen den
realist Van der Stoep en de realisten-van-den-ande-
ren-kant: zij zien hopelooze en uitzichtloze en daar-
door banale kleinburgerlijkheid, die ergernis opwekt,
hij doorlicht het „brave” en „nette” leven van kleine
lui-tjes en teekent zondige kinderen van God. En dan
is er plaats voor den humor, de bevrijding.

De uitvoering is bijzonder: het formaat groot, de
teekeningen in zwart-rood harmonieeren met den in-
houd van dit goed gebonden en gedrukte boek, dat
zoo heel goed geschreven is.

Groningen.

H. S.

Argye M. Briggs: „Als een wortel uit
dorre aarde”. J. H. Kok N.V., Kampen.

Er staan heel goede stukken in dit uit het Ameri-
kaans vertaalde boek. De beschrijvende gedeelten zijn
soms treffend, de karakterteekening van den hoofdper-
soon, Jannie, over het geheel genomen goed. Verder
is het Amerikaansch, ook wat het godsdienstige aan-
gaat: methodistisch braaf. Er komen heel slechte en
heel goede personen in voor; er wordt opofferings-
gezindheid en petroleum in gevonden; het geeft een
kijktje in een voorbijen tijd van Amerika, met harde
naast sentimentele situaties, maar het geeft niet
Amerika zooals het is. Het is een boek, dat door velen
erg mooi zal gevonden worden, omdat 't herinnert aan
andere „mooie” boeken, waardoor het een serie-boek
is geworden, zooals wij nu niet meer moesten hebben,
niet omdat het slecht is, want dat is het heelemaal niet,
maar omdat het niet een nieuwerwetsch, frisch, chris-
telijk boek is.

Het lijkt mij beter onze menschen oorspronkelijk
werk te geven, als het vertaalde daar niet torenhoog
boven uitsteekt. Er zijn buitenlandsche romans, die het
vertalen waard zijn, omdat daardoor goede litera-
tuur binnen het bereik komt van menschen die geen
vreemde talen kennen. Als het genre echter niet bo-
ven het middelmatig goede nederlandsche boek uit-
komt, had het onvertaald kunnen blijven. Zoo ook dit.

Gron.

H. S.